

<p>مقطع تحصیلی: ☐ کاردانی ☐ کارشناسی ☐ رشته: .....ترم: .....سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹</p> <p>نام درس: تاریخ عکاسی ایران نام و نام خانوادگی مدرس: هومن خسروی عراقی نژاد .</p> <p>آدرس email مدرس: .hoomankhosravi@live.com . تلفن همراه مدرس: ۰۹۱۰۹۴۴۸۷۶۷۸ .</p>
<p>جزوه درس: تاریخ عکاسی ایران..... مربوط به هفته : اول ☐ دوم ☐ سوم ☐ چهارم ☐ پنجم ☐ ششم ☒</p> <p>text : دارد ☐ ندارد ☐ voice: دارد ☐ ندارد ☐ power point: دارد ☐ ندارد ☐</p> <p>تلفن همراه مدیر گروه : ۰۹۳۸۲۷۸۰۰۵۲ .</p>

قابل توجه مدرسین محترم : حداقل 4 صفحه در هر هفته برای ارایه محتوای درس و یک صفحه برای خلاصه درس و نمونه سولات در نظر گرفته شود.

تحولات عکاسی پیش از مشروطه ۱۵

ب) نظریهٔ ایرج افشار و مرحوم داریوش گل‌گلاب. به عقیدهٔ افشار، اولین عکاسی که در ایران عکس گرفته ژول ریشار فرانسوی است، همین نظریه را نیز مرحوم داریوش گل‌گلاب براساس یادداشتهای پدرش شادروان حسین گل‌گلاب ابراز کرده است. اما مرحوم گل‌گلاب در مقدمه بررسی فنی عکاسی (ص ۱۳) عکاسان پس از ژول ریشار را به این ترتیب نام برده است:

۱. در اواسط سلطنت ناصرالدین شاه (۱۲۹۰ تا ۱۳۰۰ ه. ق) پس از سفر دوم شاه به فرنگ، بعضی از همراهان شاه مختصر اطلاعاتی از عکاسی به دست آوردند و در میان آنها معیرالممالک که داماد شاه بوده است، چند دوربین تهیه کرده، عکاسی می‌کرد (با استفاده از روش کلودیون تِر).

۲. در اواخر سلطنت ناصرالدین شاه، برخی از اشخاصی که عکاسی می‌دانستند چیزهایی یاد گرفتند و با شیشهٔ کلودیونی کار می‌کردند. حتی زنی فرانسوی که معروف به مادام عباس بوده به دستور شاه از زندهای اندرون عکس برمی‌داشته که عکسهای بسیاری از آنها هنوز باقی است.

۳. از دیگر اشخاصی که کار عکاسی می‌کرده، شخصی است معروف به صحاباشی که از محصلان اعزامی به اروپا بوده و بعداً در دربار منصوب شده است.

۴. از اوایل سلطنت مظفرالدین شاه (۱۳۱۴ ه. ق) یکی از شاهزاده‌های خانوادهٔ جهانبانی، به نام عبدالله میرزا، در بالاخانه دارالفنون عکاسخانه‌ای دایر و فن عکاسی را متداول کرد. بسیاری از عکاسان بعدی از شاگردان او بوده‌اند. در ذیل عکسهای این عکاسخانه عبارت «عبدالله قاجار» یا «عکاسخانهٔ مدرسهٔ مبارکهٔ دارالفنون» دیده می‌شود. این عکاسخانه تا اوایل مشروطیت دایر بوده است و عکاسی دیگر، کارهای عکاسی درباری را انجام می‌داده که نام وی میرزا ابراهیم خان عکاسباشی و از خدمتگزاران دربار مظفرالدین شاه بوده است.

۵. در ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ ه. ق، در خیابان علاءالدوله (فردوسی کنونی) دو عکاسخانه یکی به نام آنتوان سوریوگین و دیگری به نام عکاسخانهٔ مسنن دایر شد که بیشتر خارجیان به آنجا رجوع می‌کردند.

۶. در ۱۳۲۶ ه. ق یکی از متخصصان عکاسخانهٔ عبدالله میرزا، به نام ایوانف که برای خود اسم ایرانی روسی خان را اختیار کرده بود، در سفر به روسیه، با یکی از شرکتهای لوازم عکاسی در شهر ادسا، به نام بومر، قراردادی برای شیشه و کاغذ و مقوای

۱۶ سیر تحول عکاسی

عکاسی منعقد و در خیابان علاءالدوله عکاسخانه‌ای دایر کرد. عکسهای او همه دارای نشان «روسی خان» و پشت آنها علامت "BOMER" است. در انقلاب مشروطه و چندین سال پس از آن نیز این عکاسخانه مرکز آزادیخواهان بود و اغلب عکسهای آن مربوط به بزرگان دوره مشروطه و مهاجران و ... است (گل‌گلاب، داریوش؛ بررسی فنی عکاسی؛ ص ۲۴).

تصویر ۱۵. عیارسنجی مسکوکات در محوطه تکیه دولت، عکاسخانه مدرسه دارالفنون عبدالله قاجار

چاپ عکسها روی کاغذهای روز چاپ کلرور نقره و کلرور طلا و کلرور پلاتین همواره سیاه می شده است. شیشه‌های عکاسی هم بیشتر از کارخانه لومیر (Lumière) فرانسه و کاغذهای چاپ آن فان بوش (Van Bosh) آلمان یا بلژیک بوده است. این عکاسخانه تا سال ۱۳۳۹ دایر بوده است. خود روسی خان با محمدعلیشاه به اروپا رفت و کارهای عکاسخانه را مهدی مصورالملک چندی ادامه داد و پس از آن عکاسخانه تعطیل شد.

۷. از شاگردان عبدالله میرزا که در لابراتوار او کار می کردند، دو نفر دیگر هم در اوایل سال ۱۳۰۰ شمسی عکاسخانه‌های دیگری دایر کردند که هر دو در خیابان ناصریه بود: یکی ماشاءالله خان و دیگری خادم که عکسهای ارزاتر می انداختند.

نمونه سوال

عکس زنانی که در اندرونی به دستور ناصرالدین شاه گرفته میشد توسط کدام عکاس گرفته شده است؟